

Til: Olje- og energidepartementet

Akersgata 59

0180 Oslo

Avsender: Norgesnett, Viken Park,

Fredrikstad Næringsforening

Hva: Innspill til stortingsmelding

Dato: 10.12.2020

En melding bør inkludere en strategi for å hindre at nettkapasitet og -kostnad er til hinder for elektrifisering

Regjeringen ønsker å legge til rette for fortsatt verdiskaping og industriell utvikling basert på energiressursene våre. Norske klimagassutslipp skal reduseres med 50 prosent innen 2030 og elektrifisering er ifølge Klimakur et av de viktigste tiltakene for å oppnå målet. God tilgang på fornybar energi og et velfungerende kraftsystem er en forutsetning for storskala elektrifisering og et konkurransefortrinn for Norge.

Fredrikstad har en lang og stolt industritradisjon med mange arbeidsplasser. Denne industrien vil kommunen gjerne beholde og videreutvikle selv om den står for over i overkant av 25 % av klimagassutslippene. For å skape et lokalsamfunn med minimale utslipp av klimagasser har Fredrikstad kommune vedtatt en ambisiøs klimaplan. Målene er å redusere klimagassutslippene med minst 60% i 2030 og med 30% innen utgangen av 2023, sammenlignet med 2016.

Norgesnett har sett på muligheten for å elektrifisere Øra Industriområde, som består av et titalls bedrifter, der mange er i kategorien prosessindustri med stort forbruk av fossile energikilder med tilhørende klimagassutslipp.

Kostnadene og tidsbruken for å få fram tilstrekkelig nettkapasitet til Øra industriområde er dramatisk. Ikke bare fordi det er til hinder for at Fredrikstad kommune skal nå sine klimamål, men det er også dramatisk i forhold til hvorvidt industribedriftene med tilhørende arbeidsplasser vil overleve. Nettutfordringene må løses for å lykkes med etablering av ny næring og å oppnå klimamålene. **Vår oppfordring til OED er derfor å inkludere en elektrifiseringsstrategi i meldingen som svarer på hvordan man skal sikre nok nett i tide og til en akseptabel kostnad for å nå klimamålene.**

Det er avgjørende for næringslivet å avkarbonisere sin virksomhet:

- **Flere bedrifter som ikke avkarboniserer frykter de ikke er levedyktige for fremtiden:** Kostnader for CO₂ utslipp er økende pga. reduserte utslippskvoter. Dette er ønsket politikk, men utfordrer lønnsomheten for mange bedrifter. Klimaavtrykk fra produksjon vil bli en viktig konkurranseparameter i fremtiden.
- **Det finnes ikke alternativer til elektrifisering for mange næringer.** Prosessbedriftene på Øra benytter i dag naturgass i sine prosesser. Det finnes ikke biogass tilgjengelig i tilstrekkelig volum. CCS forventes heller ikke å være tilgjengelig til en akseptabel kostnad i løpet av det neste tiåret. Elektrifisering vil være et godt alternativ, gitt normale kostnader ved tilknytning til nettet og forventede strømpriser.

Etablering av storskala nettanlegg er kostbart, og rammer bedrifter på Øra som vil elektrifisere

ulikt: Norgesnett har sett på muligheten for å elektrifisere to av industribedriftene på Øra Industriområde. For St. Gobain Gyproc som produserer gipsplater, vil elektrifisering kreve 28 MW nettkapasitet og kutte 14.000 tonn CO₂-ekv. årlig. Investeringer i regionalt- og lokalt distribusjonsnett for å sikre tilstrekkelig nettkapasitet til denne kunden kommer på ca. 50 millioner kroner. Av dette må kunden selv dekke rundt 30 millioner kroner i form av anleggsbidrag. Etter elektrifisering av St. Gobain Gyproc er det ikke noe ledig kapasitet igjen i overføringsnettet fram til Øra.

Kronos Titan produserer titandioksid som blant annet brukes i maling, papir, plast og gummi og deres prosesser slipper ut 35.000 tonn CO₂-ekv. årlig. Utslippskutt gjennom elektrifisering vil kreve oppgradering av Statnetts sentralnett (trafo på Hasle), forsterkning i overføringsnettet fram til Øra samt bygging av ny transformatorstasjon, totalt kostnadsestimert til mellom 0,5 og 1 milliard kroner. Anleggsbidraget til Kronos Titan er ikke beregnet, men kan fort ende på 100-200 millioner kroner.

Etablering av ny nettkapasitet tar lang tid og Kronos Titan kan ikke elektrifisere før etter 2030.

Nettanlegg som beskrevet for elektrifisering av Kronos Titan inkluderer både regionalt distribusjonsnett og sentralnett. Slike store nettanlegg kan ikke etableres uten omfattende konsesjonsbehandling inkludert offentlig høring og mulighet for klager. Disse prosessene er viktige i et demokrati og de tar lang tid. Tidsperspektivet for når nettanlegg av denne typen kan stå klare for bedriftene som bestiller dem, er minst 10 år. Avkarbonisering som krever omfattende nettanlegg kan dermed ikke bidra til å oppfylle Klimaloven i 2030.

Flaskehals i nettet skaper utfordringer for nytt industriområde:

Mellom Hasle og Øra er det planlagt et av Skandinavias største industriområder på ca. 1.000 dekar, omtrent like stort som Øra Industriområde. Området er godkjent i fylkesplan og kommunens arealplan og områdereguleringen har startet nå i høst. Eierne markedsfører området internasjonalt og er i dialog med flere bedrifter med store kraftbehov. Bedriftenes store kraftbehov drives i hovedsak av at nye etableringer i dag krever helt moderne anlegg som i all hovedsak benytter seg av elektrifiserte prosesser. Tilgangen på store mengder kraft er helt avgjørende for å tiltrekke oss nye etableringer og arbeidsplasser til Norge, hvis vi ikke kan tilby dette så velger bedriftene å etablere seg i andre land som kan tilrettelegge for deres behov. Et av Norges største konkurransefortrinn i internasjonal sammenheng er at her produseres det store mengder fornybar energi, utfordringene knytter seg til flaskehalsene i strømnettet som skal frakte denne elektrisiteten. Et av deres mest sannsynlige scenarier legger til grunn et behov for minimum 50 MW kapasitet.

Avsendere:

Norgesnett

Viken Park

Fredrikstad Næringsforening